SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CII. No. 46. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 10, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 10-го БЕРЕЗНЯ 1995 р. Ч. 46. РІК CII.

УРЯД ПЛЯНУЄ ЗНИЗИТИ ІНФЛЯЦІЮ

Київ (УНІАР). — До виконавчої ради Міжнародного Валютного Фонду вислано листа-запит від Уряду і Національного Банку України про кредит „Стенд-бай" на загальну суму приблизно 1.5 біл. дол. для надання підтримки програмі економічної перебудови економіки України. Програма викладена у меморандумі, який, до речі крім голови правління НБУ Віктора Ющенка, підписав прем'єр-міністер Віталій Масол, чутки про відставку якого виявилися зовсім не перебільшеними.

Під час пресової конференції у Кабінеті Міністрів, віце-прем'єр Ігор Мітюков поінформував журналістів, що Уряд також має намір звернутися зі запитом про стан другої частини позики МВФ на системні перетворення, кошти яких виноситимуть близько 370 міл. дол.

Програма Уряду має на меті зниження інфляції шляхом зменшення дефіциту державного бюджету, збільшення експорту, зокрема, за рахунок усунення адміністративного регулювання тощо.

Директор МВФ Мішель Камдесю закликав світове співтовариство надати фінансову підтримку Україні для покриття дефіциту балянсу платностей.

І. Мітюков підкреслив, що Україні на сприяння системної перебудови вкрай необхідно отримати допомогу. Міністрам фінансів европейських країн, а також Японії, ЗСА і Канади вислано в цій справі відповідні листи. Вже стало відомо, що уряд Греції ухвалив рішення відкрити лінію кредиту Україні на суму 40 міл. дол.

Працює Конституційна комісія України

Київ (УНІАР). — На черговому засіданні Конституційної комісії, де розглядалося питання про форму організації влади в Україні, головував Президент Леонід Кучма.

Голова однієї з секцій КК Олександер Ємець зазначив: „Змішана форма правління для сучасної України — це розкіш. Нам підходить лише президентська республіка". Одначе Президент і голова Верховної Ради по-іншому розуміють це питання. Тому було дивним, що на згаданому засіданні вперше за час існування нової КК Президент і голова ВР знайшли спільну мову, критикуючи разом президентську форму правління у ЗСА. Леонід Кучма підкреслив: „Мені більше імпонує европейська форма організації влади, де існує сильний парлямент і сильний президент".

Натомість Олександер Мороз уважає, що „якщо нині втілити в Україні президентську форму правління, то з демократією та принципом розподілу влади буде покінчено назавжди".

По закінченні засідання Президент, спілкуючись з журналістами, висловив сумнів, що конституція може бути ухвалена найближчим часом, тим більше ВР теперішнього скликання. „Ніхто не хоче брати відповідальність на себе, а тим більше депутати. Лише виникнення партії, спроможної взяти відповідальність за все, що відбувається в суспільстві, врятує Україну", — вважає Президент. А нині, до ухвалення нової конституції, нам необхідно ухвалити Закон про владу, підкреслив Леонід Кучма.

ТРАДИЦІЙНИЙ ВЕЧІР УЗХ В ЧИКАҐО

Чикаго. — В суботу, 25-го березня ц. р., о год. 6-ій вечора тут в залі Культурного Осередку, при 2247 В. Чикаґо Евен'ю, відбудеться товариський вечір з „оселедцем", що його традиційно, кожного року влаштовує 12-ий Відділ Українського Золотого Хреста. У програмі вечора виступлять: знаний гуморист — Зіновій Мариняк та гості з України — дует Богдан і Наталя Кісіль при акомпаніяменті Володимира Коцюруби. Для гостей будуть ще різні несподіванки, виграші та добірний буфет, яким будуть угощати гостинні членкині УЗХ. Вступ — датки — 15 дол. від особи. Дохід з цього вечора призначений на Осередки Суспільної Служби в Україні, з якими споріднений 12-ий Відділ УЗХ в Чикаго.

В УКРАЇНІ НАВОДЯТЬ ПОРЯДОК

Київ (УНІАР). — На пресовій конференції у Міністерстві Внутрішніх Справ України повідомили, що викрито і притягнено до кримінальної відповідальности за порушення правил перебування в країні 16,400 осіб. З того 22 особи депортовано, а 1,200 повернено до місць їхнього постійного проживання.

Управа пашпортної, реєстраційної та міграційної служби оформила майже 1 міл. закордонних пашпортів, дійсних для виїзду в усі країни світу, надала 44,800 дозволів на еміграцію до 76 країн, відхилила понад 1,800 прохань про тимчасові закордонні подорожі та 57 про переселення в західні країни.

Як сказано на пресовій конференції, для викриття і припинення нелегальної міґрації іноземців у рамках держави відбуваються операції „Гуртожиток", „Готель", „Міґрант". Тільки в Києві та області викрито 10,000 іноземців, які незаконно проживають в Україні. Відбувається розшук близько 300 колишніх студентів і робітників, які працювали на підприємствах за міждержавними угодами і по закінченні визначеного терміну перебування у нашій країні ухилилися від виїзду на батьківщину і перейшли на нелегальний стан.

Делеґація ВР України відвідала ЗСА

Київ (УНІАР). — На запрошення Дослідницької служби Конгресу в ЗСА перебувала делеґація Верховної Ради України, очолювана заступником голови ВР Олегом Дьоміним. Під час їхнього перебування відбувся ряд зустрічей із членами Конгресу, представниками адміністрації ЗСА, заступником міністра оборони Джоном Дойчем, координатором із питань допомоги ЗСА новим незалежним країнам Томасом Саймонсом. На згаданих зустрічах розглядався широкий спектр відносин між Україною та ЗСА у політичній і економічній сферах.

О. Дьомін і амбасадор України в ЗСА Юрій Щербак зустрілися із сенатором Ричардом Луґаром, який недавно оголосив своє рішення стати кандидатом на президента ЗСА від Республіканської партії у виборах 1996 року. Р. Луґар рішуче підтвердив свою підтримку політики реформ Леоніда Кучми, а також незалежності, територіяльної недоторканости і національної безпеки України.

Депутати обирають голову ВР Криму

Сімферопіль (УНІАР). — На позачерговому пленарному засіданні сесії Верховної Ради Криму остаточно визначилися кандидати на посаду голови ВР. Із семи претендентів залишилося четверо: Олександер Коротко (президент спільного підприємства „Медиса"), Михайло Шумаков (директор заводу-радіосу „Нижнєгірський"), Віталій Верченко (директор птахофабрики „Южная") і Сергій Цеков (екс-голова ВР Криму). Решта кандидатів — Володимир Кличников (лідер фракції „Республіка"), Василь Киселов, Анатолій Гриненко — зняли свої кандидатури. На думку спостерігачів, основна боротьба за лідерство розгорнеться між О.Коротком і С. Цековим.

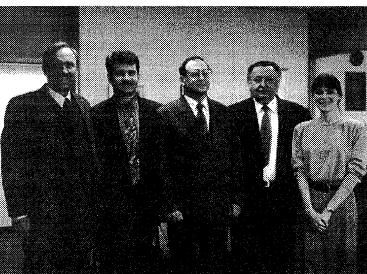
Усі кандидати на посаду голови ВР Криму виступили зі своїми програмами. О. Коротко, висунутий депутатською групою „Крим", у своєму виступі, зокрема, зазначив, що головним пріоритетом економіки має бути забезпечення політичної стабільности і створення інфраструктури.Він також підтримує думку про діялог з президентом Криму Юрієм Мєшковим.

У своєму виступі С.Цеков спеціяльно заторкнув проблеми відносин Криму з Україною. Він зазначив: „На наші непродумані рішення були такими ж непродумані рішення ВР України".

З чотирьох кандидатур до другого етапу голосування на посаду голови ВР Криму вийшли С.Цеков і Михайло Шумиков. У результаті таємного голосування за С.Цекова проголосували 49, а проти 45 осіб. За М.Шумакова 24, та 70 проти. А 21 депутат голосували проти обидвох — С.Цекова і М.Шумакова. На голову не обрано нікого, бо С.Цекову для перемоги не вистачило одного голосу.

Ухвалено рішення про повторне голосування.

Прикарпатський університет знайшов побратима

У редакції „Свободи" (зліва): Р. Вайткомб, Р. Скільський, В. Кононенко, Б. Грицюк і П. Дуда.

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Приємно є кожний раз довідатися про нові наукові зв'язки між Україною і ЗСА, бо вони завжди корисні для України і приносять черговий застрик знання та досвіду в нашу молоду державу, а рівночасно ширять на Заході добру славу про рівень наукового досвіду і поважне ставлення до нього українських сил.

Тому вітаємо особливо тепло групу, що відвідує редакцію „Свободи", щоб поінформувати про черговий успіх на цьому полі. Ця група — це представники Прикарпатського Університету ім. Василя Стефаника в Івано-Франківську і Університету із Куцтавну у стейті Пенсильванія, що саме підписали угоду про обмін студентами і професорами. Угоду підписали ректор Прикарпатського Університету академік Віталій Кононенко і президент Куцтавн університету проф. Дейвид МекФерленд.

Інформуючи нас про договір та його ґенезу, ректор В. Кононенко розповів також про історію Прикарпатського Університету, що спершу був педагогічним училищем, а від 1992 року — університетом з різними факультетами, яких тепер вже є 21. Нині студіює в університеті майже 6.5 тисячі студентів і постійно відкривають нові ділянки, як ось тепер української мови і літератури, історії України, релігієзнавства, а також факультети музичний і художній. Повний динаміки і плянів ректор В. Кононенко стверджує, що молодий університет потребує для кращого розвитку якнайбільше зв'язків і такі має вже з університетами у Кракові, Мюнхені і в Румунії. Давно, однак, шукали вони зв'язків із ЗСА і надзвичайно раді, що тепер увінчався успіхом договір з університетом в Куцтавні.

На запрошення цього ж університету приїхали тепер сюди, крім ректора, проф. Богдан Грицюк і викладач Роман Скільський. Гості перебували в Куцтавн університеті майже два тижні, де мали зустрічі з професорами, ознайомилися з працями університету і з бібліотекою. У висліді тих зустрічей, які зорганізували ентузіясти цього проєкту д-р Павла Дуда і директор міжнародних зв'язків Роджер

(Закінчення на стор. 3)

КИЇВ. — Конгрес Українських Націоналістів поширив заяву з вимогою негайного виходу України з СНД, зупинення односторонного ядерного роззброєння, припинення переговорів з Росією про розподіл Чорноморської флоти та про підготову широкомаштабного договору про дружбу і співробітництво, встановлення закритих кордонів України. Приводом до такої заяви стало інтерв'ю керівника Ліберально-демократичної партії Росії Володимира Жириновського, депутата Державної думи Росії, для газети „Всеукраїнскіє Вєдомості", де російський депутат сказав: „Російська армія прийде в Україну, знищить усе на своєму шляху і поставить свої гарнізони у тих місцях, де чинився опір центральному режимові".

В Парижі відбулася зустріч з громадою українських фізиків

Париж. — (Д. Таращенко). — Тут у амбасаді України відбулася зустріч представників української громади і членів Наукового Товариства Шевченка Европи з членами делеґації Національної Академії Наук України, в якій взяли участь представники НАН, а це перший віце-президент академік Віктор Бар'яхтяр, провідний науковий співробітник Інституту фізики НАН України д-р Василь Шендеровський і учений секретар Відділення фізики і астрономії НАН кандидат фізико-математичних наук Дмитро Таращенко.

Темою зустрічі була праця Міжнародного Енциклопедичного Бюра Фізики НАН України в Сарселі.

Зустріч відкрив амбасадор України у Франції Юрій Кочубей, привітавши учасників і підкресливши важливість духового єднання українців Сходу і Заходу у справі розповсюдження інформацій про Україну, про її здобутки на терені науки і культури.

Інформації про роботу МЕБФ над п'ятитомним виданням „Енциклопедії фізики" українською мовою та про структуру та діяльність НАН подав В. Бар'яхтяр. Він висловив подяку амбасаді за влаштування зустрічі як і голові НТШ в Европі проф. Аркадієві Жуковському та членам редколегії МЕБФ проф. Олексі Біланюкові із ЗСА та проф. Данилові Струкові із Канади. Він поінформував, що Президія НАН ще в 1990 році прийняла постанову про п'ятитомне видання „Енциклопедії фізики" українською мовою. Вже створено словник, що налічує біля 9-ти тисяч гасел. Значна кількість гасел роздана фахівцям для написання статтей, іде їх збір і редагування. Основний тягар виконання роботи взяли на себе В. Шендеровський і Д. Таращенко. На засіданні в Сарселі були намічені терміни підготовки „Енциклопедії фізики" з тим, щоб у 1998 році це видання побачило світ. Доповідач відзначив також значну допомогу у справі підготовки видання українських вчених, що проживають поза межами України, зокрема допомогу головного редактора Енциклопедії України проф. Д. Струка в освоєнні сучасних підходів до видань такого типу, а також професорів О. Біланюка із ЗСА і Юрія Даревича з Канади.

З коротким словом виступив також голова НТШ в Европі проф. А. Жуковський, подякував амбасаді України у Франції та запевнив, що НТШ в Сарселі буде і надалі сприяти у проведенні наукових засідань на найвищому рівні та налагодженні наукових і творчих контактів між українськими вченими та вченими інших народів.

У дискусії порушено ряд актуальних питань, учасників цікавило передусім, що зробила НАН України для ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, а також проблеми української наукової термінології, деяких історичних видань в Україні та подальша діяльність НАН в розбудові української державности. Відповідав В. Бар'яхтар наводячи конкретні приклади наукових розробок спрямованих на створення нових лікарських препаратів, новітніх технологій, видань наукових журналів та книг, у тому числі англійською мовою за кордоном. Пообіцяв, вжити заходів, щоб не лише в технічних, але і гуманітарних наукових журналах зміст журналу подавався і англійською мовою.

КОНЧА-ЗАСПА. — Тут у селищі „Конча-Заспа" 27-го лютого у власному помешканні вбито Володимира Глущенка. Вранці, коли дружина пішла на працю, а син до школи, до будинку під'їхала машина закордонної марки. На дзвінок відчинив сам господар, який, очевидно, щойно прокинувся. Його вбито пострілом в голову. Сусіди бачили, як двоє невідомих винесли з помешкання запаковані речі, сіли в авто і зникли. Коли син і дружина повернулися, то не могли відімкнути двері, довелося кликати допомогу та вибивати їх. З помешкання зникла відеоапаратура, телевізія та чимала сума долярів.

ЗАПОРІЖЖЯ. — Тут бандити вимагали 25,000 дол. за викрадененого хлопчика, якого вбили. Викрали 14-річного сина керуючої підприємством „Автоздобанку" три злочинці, з них два 18-річні і один 20-річний мешканець Запоріжжя. Хлопчика вони жорстоко вбили відразу після викрадення, вкинули його труп у каналізацію, а тоді почали вимагати валюту та ще й уточнювали, щоб дрібними купюрами. Затримано усіх трьох та ще й дівчину, у помешканні якої вони обговорювали деталі злочину. Згідно з існуючим законом, за такий злочин вони можуть отримати вищу міру покарання.

В АМЕРИЦІ

ВЕРХНЯ палата леґіслятури стейту Ню Йорк 38 голосами проти 19 схвалила запровадження смертної кари. За це рішення висловилися 32 республіканці і 6 демократів, проти — 18 демократів і 1 республіканець. Губернатор стейту Джордж Патакі підписав закон, який набере чинности від 1-го вересня ц. р. Отже, Ню Йорк став 38-им стейтом країни, де найбільшою мірою покарання є смерть.Протягом 17 років законодавці стейту щороку голосували за запровадження цієї кари, однак кожного разу губернатори-демократи накладали вето на ці законопроєкти.

ДЕПАРТАМЕНТ оборони ЗСА плянує закрити майже всі свої бази в Туреччині. Це рішення Пентагон прийняв у рамках широкої програми ліквідації американських військових об'єктів за кордоном, З 21 бази американських військово-повітряних сил у Туреччині будуть закриті 19. Два об'єкти, котрі залишаться надалі в Анкарі та Ізмірі, діятимуть в режимі „чергового очікування", тобто час від часу американські військово-повітряні сили використовуватимуть їх.

ВИСТУПАЮЧИ у Бостоні на конференції в питаннях організованої злочинности, директор ФБІ Луїс Фрі ствердив, що З'єднаним Стейтам Америки загрожує вторгнення азійської мафії. Вуличні банди вихідців з країн Азії починають об'єднуватися у великі групи, які відзначаються високим рівнем організованости. У бостонській конференції взяли участь понад 1,000 працівників ФБІ, спеціялісти крайових бюрів боротьби з наркотиками, контролі за алькогольними напоями і зброєю, а також іміґраційної служби.

В ПАКІСТАНІ ЗАГИНУЛИ АМЕРИКАНСЬКІ ДИПЛОМАТИ

Карачі, Пакістан. — У середу, 8-го березня, невідомі терористи обстріляли авто, в якому їхали троє працівників американського консуляту в цьому місті. Секретаря консуляту Джеккі ван Лендингтем і зв'язківця Гері Дарелла вбито відразу, а поштового службовця консуляту Марка МекКлоя поранено.

Того ж дня, в середу, президент Билл Клінтон оприлюднив заяву, в якій висловив „сум і обурення з приводу нападу на дипломатичних представників ЗСА за кордоном".

ФБІ відіслало в Карачі групу спеціяльних агентів для вивчення обставин цієї терористичної акції. Державний секретар Воррен Кристофер, який тепер здійснює поїздку в країни Близького Сходу, ще раз нагадав про небезпеку міжнародного тероризму, з яким всі держави повинні боротися спільними зусиллями.

Перша лейді Гіллари Клінтон має намір в кінці березня відвідати Індію, Пакістан, Непаль і Срі Лянку. Пресовий секретар Білого Дому Майкл МекКеррі сказав у розмові з журналістами, що трагічний інцидент в Карачі не змінить плянів Г. Клінтон.

Франція призначила нового амбасадора в Україні

Київ (УНІАР). — Французька амбасада в Україні повідомила, що Домінік Шассар стане новим амбасадором Франції в Україні. Досі Д. Шассар працював в амбасаді Франції в Німеччині.

Українські та французькі політичні аналітики вважають, що призначення такого досвідченого дипломата є підтвердженням зацікавлення французького уряду у розширенні розвитку українсько-французьких відносин. За даними фахівців, з чотирьох підписаних за останні три роки документів, працюють лише два, незначним також є і торговельний обмін між двома країнами.

Обговорюють проблеми соціяльного розвитку

Копенгаґен, Данія. — У виставочному комплексі Белля-Сентер данської столиці відкрилася міжнародна конференція в питаннях соціяльного розвитку.

У своєму вступному слові генеральний секретар ООН Бутрос Бутрос Галі сказав: „Вже сам факт зустрічі на вищому рівні свідчить, що світова спільнота виступає проти соціяльної несправедливости, безробіття і злиднів на планеті". Він закликав учасників зустрічі до „нового глобального соціяльного контракту, який дав би надію країнам і народам, чоловікам і жінкам усього світу".

Головними темами обговорення є способи запевнення соціяльного захисту, сприяння соціяльній інтеграції і досягнення соціяльного миру. Тепер на планеті 1.3 біл. осіб живуть за межею вбогости, а 1.5 біл. осіб не мають ніякого медичного обслуговування. „Ми мусимо зробити соціяльні проблеми пріоритетними у світовому маштабі, тобто взяти на себе відповідальність за наше спільне майбутнє", — підкреслив Б. Б. Галі.

На конференції виступила Перша лейді Гіллари Клінтон. Свої арґументи вона адресувала передусім делеґаціям тих країн, які відмовилися підписати договір про нерозповсюдження ядерної зброї. „Чиста вода, добра освіта для кожного, все досконаліша охорона здоров'я, дотримання прав людини — ось найкращі ділянки для капіталовкладень",— сказала Г. Клінтон.

ОБГОВОРЮЄТЬСЯ СПРАВА ОФОРМЛЕННЯ КОРДОНІВ

Київ (УНІАР). — Питання договірно-правового оформлення державних кордонів України та забезпечення її територіяльної цілісности буде присвячене ширше засідання Колеґії Міністерства Закордонних Справ України. Учасниками будуть представники Державного митного комітету, Служби Безпеки та Служби Державного Кордону.

Існуючоюбазою повністю врегульовані питання державних кордонів України лише з Польщею та Словаччиною. Бєларуссю.

У СВІТІ

АФҐАНСЬКІ війська, які зберігають вірність президентові Бурганудднові Раббані, почали сильний наступ на укріплення формацій проіранської шиїтської Партії ісламської єдности Афганістану. Під ракетними і повітряними ударами шиїти відступають. Їхнє становище захитане тим, що бойовикам ісля-ського студентського руху вдалося відтіснити з Кабулю війська прем'єра Гульбеддіна Гекматіяра, союзника шиїтів. Представник президента Б. Раббані запевнив, що бої продовжуватимуться до повної перемоги над шиїтами.

ПРОТЯГОМ перших місяців цього року кількість безробітних у Китаї дійшла до 160 міл. осіб. Більшість їх, 140 міл., складають селяни. Міністер праці Лі Байонг повідомив, що уряд випрацьовує програму перевишколу безробітних, звільнених з державних підприємств. На думку європейських економічних експертів, структура китайського ринку праці зазнає революційних змін, оскільки державні підприємства втрачають свою частку в питомій вазі галузей промисловости і змушені зменшувати кількість робітників, щоб не поступатися перед приватними підприємствами в ефективності виробництва.

РОСІЙСЬКА АМБАСАДА в Польщі оприлюднила офіційну ноту протесту проти діяльности у Кракові Чеченського інформаційного центру. Амбасада звинувачує цей центр в „антиросійській пропаганді у Польщі". У відповідь польське міністерство закордонних справ заявило, що праця Чеченського інформаційного центру не суперечить міжнародним демократичним нормам, оскільки він займається тільки гуманітарними акціями на користь жертв війни у Чечні. Польська „Газета Виборча" з цього приводу пише:„ Вважати протести проти вбивства мирних людей у Чечні античеченською діяльністю — це абсурд".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Майже за сюжетом О. Генрі

В американського письменника О. Генрі є невеличке оповідання, в якому весела зовнішня фабула ховає глибокий, дуже повчальний підтекст. Мовою абстракцій його можна зформулювати так: певний рівень психічно-розумового розвитку особистости, за якого свідомість вступає у конфлікт з підсвідомістю. Що в перекладі на людську мову означає: Боже, як ми мало знаємо самі себе!

У тому оповіданні двоє простих чолов'яг сперечаються на вчену тему: у який спосіб людина реагує на несподіванку? Один каже, що велика несподіванка відбирає мову, на думку другого, стається щось цілком протилежне — людина вибухає вулканом слів. Й от приятелі повертаються до своїх домівок і застають там „супрайзи" — прощальні записки від дружин. І як же реагують? Той, хто, згідно з його свідомим переконанням, мав заніміти, як почав кричати та клясти, то не міг зупинитися. А другий, замість виговоритися, не годен був вимовити ані слова.

Цей смішний сюжет приходить на гадку тепер, коли в Україні точиться подібна дискусія, щоправда, на іншу і нібито поважнішу тему: якою має бути українська держава — президентською чи парляментарною республікою? Почавшись у колах експертів, суперечка вихлюпнулася на сторінки газет й дійшла до народної гущі, а на цьому рівні, як свідчить О. Генрі, „теоретичні" питання не хочуть розв'язуватися. Бо вся справа — у практиці. Є у світі успішні парляментарні устрої, є не менш успішні президентські.Успіх конкретного устрою не залежить від попередньої аргументації, а від державницької зрілости провідної верстви і від здатности народу довкола тієї верстви згуртуватися. Без цих якостей і парляментарний, і президентський шлях можуть закінчитися „прощальними записками".

Сперечатися — не гріх, кожна суспільна проблема в якійсь мірі є також проблемою теорії, світогляду, і кожен має право вибирати — хто попа, хто попадю, а хто попову доньку. Згадаймо Вячеслава Липинського, інтелектуала з крови і кости: „Демократію я поборюю і буду поборювати всіма силами... Україна демократична — це фікція". А на те Борис Матюшенко, не гірша голова, відповідав, що фікцією для України є монархія. І так далі, аж до сьогоднішнього дня.

Але, повторюємо, істина перевіряється практикою. З погляду останньої перша сьогодні виглядає банальною: оточення президента Л. Кучми, самозрозуміло, обстоює президентський варіянт, а оточення голови Верховної Ради О. Мороза — парляментарний. І кожна сторона "лякає дітей" стороною протилежною: апологети парляментаризму остерігаються узурпації влади президентом, їхні ж опоненти провіщують хаос та анархію як єдино можливий вислід діяльности Верховної Ради. Ну, що буде, ,то ще побачимо, але що було — вже бачили. За три роки незалежности Ради, включаючи Верховну, виявилися безпорадними перед економічним занепадом, наступом мафії, злодійством, хабарництвом. А тому й президентська адміністрація має на кого звалювати: мовляв, самі нічого доброго не зробили, і нам руки зв'язали, не дали діяти рішуче і твердо.

То ж дайте, нарешті, хтось комусь діяти рішуче і твердо!

Завжди може бути ще гірше, ніж є. Але як змінити українську ситуацію до кращого? Це залежить не так від способів будівництва держави, як від її головної мети, від віри українців і їхніх провідників у власні сили, від морального здоров'я народу і його національної та політичної консолідованости. Нащо витрачати порох на президентсько-парляментарне „теоретичне" протистояння, коли обидві гілки влади відрізняються тільки діяметрально протилежним напрямом орієнтації: ВР молиться на СНД, на Росію, на „евразійство", а президентські дорадники — на економічно розвинутий Захід, його допомогу, що також є переважно „теоретичною".Не шукайте енергоносіїв на стороні, енергетика України, не тільки фізична, але й інтелектуальна, моральна, духовна — в Україні! Повірте в Україну, залікуйте її глибокі рани, розбудіть у ній силу до життя, й тоді не важитиме, якою вона республікою буде, президентською чи парляментарною — передусім вона буде країною зрілих, певних себе громадян.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи"разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Микола Руденко

ЛЮТНЕВІ ПАРАДОКСИ

IV

Загалом Президент Л. Кучма доволі послідовно обороняє інтереси України від імперських зазіхань Москви. Україна виступає проти перетворення Міждержавного економічного комітету (МЕК) в наддержавний орган. Це, видно, не влаштовує Москву — і, гадаю, саме тому МЕК не виявляє жодної діяльности. Москва буцімто каже: якщо не центр новітньої імперії, то МЕК взагалі не потрібний. Відкидає Україна й спільну охорону кордонів СНД — війська України покликані охороняти лише власні кордони України. І все ж на останній зустрічі голів урядів країн СНД в Алмати наша делеґація виявила певну непослідовність: підписала угоду про спільну протиповітряну охорону СНД. Можливо, це й справді, як нас запевняють, не завдає особливої шкоди Україні. Та це сьогодні не завдає, а завтра може виявитися згубним: наприклад, в разі воєнного конфлікту між Китаєм і Росією. Це серйозно порушує Закон про позабльоковий статус України — отже у потенційного супротивника Росії є цілковите право спрямувати проти нас свої повітряні сили. До того ж цей непослідовний крок породжує надію в московських імперіялістів: якщо добре натиснути, Україна піде й на інші поступки. Провід Української Республіканської Партії звернувся до Президента й Уряду України з листом протесту щодо цього помилкового кроку. УРП підтримує Президента Л. Кучму в його реформаторській діяльності, але не відмовляється від конструктивної критики його помилок.

Якщо вже ми згадали про нараду в Алмати, важко промовчати про те, в якому стані перебував там Єльцин. Російські й західні органи масової інформації, не називаючи його п'яним, широко живописали, як він вивалився з літака й одразу впав на плечі одного із своїх людей, що його зустрічали. Мала відбутися прес-конференція для російських та закордонних журналістів. Єльцин пробурмотів щось незрозуміле й поточився — він не тримався на ногах. Його підлеглі вибачилися перед кореспондентами й вивели Єльцина геть. З усього видно, що він уже не дієздатний як президент велетенської Росії. Керують Росією інші люди, чиїх прізвищ ми не знаємо, бо вони перебувають за лаштунками. Легко припустити, що саме ці люди оголосили війну Чечні. Щоправда, інколи Єльцин з'являється на телеекранах з розпухлим обличчям, але порівняно тверезий. Тоді він запевняє народ, що війною в Чечні керує особисто — й ці запевнення переконують: Єльцин уже перестав сприймати події в реальному вигляді. Інакше б він не хвалився тим, що насправді є його ганьбою. Навіть міністер оборони Ґрачов уже почав схилятися до думки, що війна в Чечні триватиме кілька років — той Ґрачов, котрий обіцяв справитися з „бандформуваннями" Дудаєва силами одного полку протягом доби.

23 лютого в Чечні зіткнулися в бою війська-антиподи, чиї долі абсолютно різні. І день цей вони відзначали по-різному: для російських військ це було свято совєтської армії, успадковане від СССР, а для чеченців — день скорботи, день неприхованого ґеноциду; багато років тому в цей день увесь чеченський народ, від старого до малого, за наказом Сталіна був вивезений з рідної землі на чужину. То був початок його вимирання.

Не можна зрозуміти чеченців, якщо ми забуваємо, що цей народ століттями терпів жорстокі кривди від Росії. Ось і тепер єльцинська Росія буцімто звільняє чеченський народ від бандита Дудаєва — принаймні так тлумачить сам Єльцин необхідність цієї війни. Та чому ж вона провадиться з більшою жорстокістю, ніж в Афганістані — на чужій землі? Бомбами, ракетами й з гармат уже винищено в Ґрозному понад 25,000 цивільного населення — тобто своїх же громадян, не чужинців.

(Закінчення буде)

І. Дибко-Филипчак

Т. ШЕВЧЕНКО: СИЛА ВОЛІ І ЧАС

II

Значить, моттом наведеного не були слова: „Вставайте — кайдани порвіте"! Ой, не передавали народові сили волі Шевченка, в повній могутності її. В прикметах душі. А там, пише Ю. Вассиян, „Де душі бракує прикмети руху волі — там неможлива ніяка правдива історія, переткана мережею великих імен і славних подвигів". І знову повертаємося до значення сили волі, тієї, що її рушійністю є велич Духа. А тому що був у нас Шевченко і йому подібні, у прикметах сили волі є в нас „мережа великих імен". Саме завдяки тим, котрі були і сьогодні є. Адже після трисотлітньої неволі ми таки українці і після указів, валуївського й емського, таки говоримо українською мовою і маємо вільну державу. Тому не дивно, що нині з трепетом переживаємо, з увагою слідкуємо і чекаємо на іспит сили волі — „мужньої правиці людської душі", щоб у дусі Шевченка поклала „правицю" на керму держави, щоб в ній вільно розправила крила зацьковувана, заборонювана, осміяна окупантами Шевченкова мова!

Не менш важливим складником для досягнення успіхів є час і прикмета нашого зрозуміння вартости часу. Змарнований час люди великого ума називали гріхом. Наш мислитель Сковорода каже: „З усіх утрат — втрата часу найтяжча", а далі пояснює: „Лише тоді пізнаємо вартість часу, коли він втрачений". В підсумку думок Сковороди, у тоні докору за втрату часу, наш інший мислитель Ю. Вассиян каже: „Наша історія — це історія змарнованих можливостей". На жаль, незаперечні слова. Значить, хай стануть перестророгою сьогодні і в грядучому.

Але є ще й інші пояснення значення часу, як ось словами Бенджаміна Френкліна: „Час — це гроші". Але чи не дискусійний його висновок? Бо ж послідовники вислову „час — це гроші" не раз і не два ставляться до вартости часу з увагою тоді, коли в ньому добачають грошову користь. Саме про те, також з докором, каже Ю. Вассиян: „Наша доба дозволила грошеві стати мірою всіх речей". Таким чином, в жадобі за грошем „правдою торгують" і використовують час, щоб з матері латану свитину здирати, а продавши її чужим, — поза Шевченка, материною хатою — банкові конта вчиняти. Ось які то застосування часу бувають, коли моттом дій є гроші. Тому нам нині, коли ця „свитина ще латана", у застосуванні часу таки слід керуватися словами наших мислителів — Сковороди і Ю. Вассияна. Та не можна нам змарнувати ні однієї хвилини, бо ж бувають і хвилини в житті, від яких і доля чималих років залежить, особливо тепер, „Бо пора ця велика єсть!", каже Іван Франко. У нашому народі старші віком і збагачені умом люди кажуть: „На все є свій час і пора!.."

Так, життя, а в ньому не одне горе, зготоване окупантом, навчило, але вони вірили, що на все є свій час і горю кінець бува. Значить, приходить час в житті і несе на своїх долонях, інколи й неповторну, добру нагоду. Знать, і нас не минув час: приніс ! Лише невже і цим разом будуть серед нас „незрячі"? Не будуть добачати руки, що кидає „кістки незгод" і перепон? Тому прислухаймось уважно, зважмо, на що витрачаємо час та що скаже час, коли не будемо його застосовувати у будові Шевченкової „хати", адже „архітектом" її є він, і словами своєї душі написав на стінах її: „В своїй хаті — своя правда, і сила, і воля"!

О, знав Шевченко значення волі. У листі до брата Микити він писав: „Велике щастя буть вольним чоловіком". Чи відлуння його слів „бути вольним" торкнулося об струни наших почувань? Здається, що таки так. Торкнулися, хоч покищо ще не крещендом, але я вірю — прийде час і понесе силою свого закону, слова Шевченка про „волю" в кожний куточок його хати...

Тому слід запрягати кожну хвилину часу в дусі Шевченка сьогодні, бо „Завтра появиться і виросте лише те, що сьогодні посіяно — нехай же серце українське готовить зерно чисте, здорове і високоцінне, щоб нащадки побачили щасливими, веселими очима лан пшениці і молилися в гаях вільної Батьківщини, за душі батьків — сівачів добірного життя" (Ю. Вассиян).

Кличе час усіх нас засівати силою волі — „мужньою правицею душі" — в дусі Шевченка, згадуючи його слова не лише на сцені чи статтями раз в рік у березні, а повсякчасно „незлим тихим словом" — його словом. Словом тим, за яке картав брата Микиту в листі з Петербурґу в 1839 і 1840 рр. Тричі, в першому листі, пригадував: „Та, будь ласкав, напиши до мене так, як я до Тебе пишу, не по-московському, а по-нашому. Так нехай же я, хоч через папір почую рідне слово, нехай хоч раз заплачу веселими сльозами. Не забудь же зараз напиши, та по-своєму". А в 1840 році, 2-го березня, пише: „Я твойого письма не второпав. Чорт зна по якому Ти його скомпонував, ні по-нашому, ні по-московському — ні се, ні те, а я Тебе просив, щоби Ти написав по-своєму, щоб я хоч з Твоїм письмом побалакав, на чужій стороні, людською мовою".

Гм, цікаво, чи доведеться Шевченкові із світу Вічности до свого Києва, Полтави, Харкова, просто до всіх нас, писати листи, щоб пригадати, якою мовою слід нам писати і, як брата Микиту, покартати, бо, здається, на те прийшов час...

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ
Редаґує Лев Яцкевич

Подорож до зорі Барнарда

Я вже писав ув одній своїй статті про космічний корабель „Дедаля", який дозволить нам подорожувати до плянетної системи іншої зорі (сонця) та розв'язати споконвічне питання стосовно існування життя та інших цивілізацій в космосі.

Сьогодні хочу поділитися з читачами візією однієї з таких подорожей на новозбудованому космічному кораблі типу „Дедаль" до плянетної системи зорі Барнард. В першій мірі, уявім собі, що ми живемо вже у 2100 році, в якому на нашому Місяці вже побудовано астрономічну обсерваторію, устатковану двома гігантськими антенами, з яких кожна постійно обстежує далекі космічні об'єкти та слідкує за сиґналами з космосу і позаземних цивілізацій.

Раптом електронічний сиґнал проникає з орбітної системи Юпітера, з новозбудованого космічного корабля, даючи знак рідній плянеті Землі, що він залишає орбіту Юпітера і починає свою дальшу подорож у міжзоряні простори.

Проєкт „Дедаля" — це серйозна дитина найкращих умів англійського плянетного Товариства та ракетних і летунських підприємств світу, які впродовж п'ятьох років присвятили більш як 10,000 робочих годин на проєктування та спорудження першого діючого космічного корабля, здатного до полету до сусідньої зорі. Цей проєкт вони назвали „проєктом Дедаля", в пам'ять геніяльного давньогрецького винахідника, що запроєктував для крітського короля Міноса леґендарний лябіринт, а коли цей король вирішив вбити його сина Ікара, він придумав перший у світі летунський пристрій (з ґусячих пер та воску), за допомогою якого вони втекли з острова Кріту.

Більша частина „проєкту Дедаля" займає понад 200 друкованих сторінок, які читається немов повість з наукової фантастики. Як мету зоряної подорожі „Дедаля", намічено не найближчу від Землі зорю Бета Кентавр, але подальше від нашого Сонця, хоч холоднішу за неї, зорю-карлика, названу „Барнард". Вирішним арґументом цього вибору було коливання цієї зорі, що вселяло надію, що вона має свою плянетну систему, зложену з декількох плянет і що на деяких з них, можливо, існує життя з розвинутою цивілізацією. Згідно з обчисленням компетентних вчених, відстань тієї зорі від нашого Сонця дорівнює десять світлових років і подолання тієї відстані забере „Дедалеві" щонайменше десять років, під умовою, що „Дедаль" буде летіти з найвищою (досі відомою) швидкістю — 22,000 миль на секунду.

Пальне, потрібне для досягнення цієї швидкости, становить рідкісний ізотоп гелію–3, який є в атмосфері Юпітера, до якого „Дедаль" мусить „поступити" та запастися тим пальним. У зв'язку з тим, що космічний корабель „Дедаль" не матиме ні пасажирів, ані людської обслуги, він буде суцільно скомп'ютеризований та устаткований двома роботами.

Залишилася ще тільки економічна проблема, яка, як виявилося, не буде під силу жодній державі ані навіть групі держав. Тому його проєкт фінансуватиме цілий світ.

50 років — це довгий час, але він промине непомітно, аж доки корабель не увійде в систему зорі Барнарда і не почне пересилати електромаґнетні інформації про те, що він „побачив" і що „побачили" мініятюрні зонди, керовані роботами.

Коли ті всі закодовані сиґнали досягнуть нашу соняшну систему, їх перей-муть перемикачі з величезних штучних сателітів, які перешлють їх на землю, де внуки тих людей, що започаткували цей проєкт „Дедаля", чекали на них нетерпляче півстоліття.

А тепер питання: чи оплатилося внукам цих піонерів чекати на ті інформації, які напевне не будуть повністю задовільнені. Думаємо, так, бо людина не може постійно стояти на місці, але мусить безупинно шукати нових засобів і нових шляхів для добра та існування людства.

Звичайно, замість посилати в космос безпілотні кораблі, існує можливість вислати у міжзоряну подорож супермодерну та софістиковану версію „Арки Ноя" з людьми і з продукцією власного повітря, ґравітації та харчів, яка подивилася б своїми очима на чудеса нового космічного світу (якщо такий там існує) та на якій третє або четверте покоління матиме змогу вернути на землю та розповісти цікавим землянам про страхіття своєї довгої подорожі та про свої фантастичні пригоди і зустрічі з жителями позаземної цивілізації (якщо таку зустрінуть в плянетній системі зорі Барнарда).

Але існує також побоювання, що вислана в космос величезна „Арка Ноя" ніколи на Землю не поверне!

Олександер Федорук

МІЖНАРОДНИЙ СИМПОЗІЮМ У СПРАВІ ПОВЕРНЕННЯ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ

Друга світова війна у сфері культури ще не закінчилася, бо пограбовані культурні цінності досі не повернуті законним власникам, насильно вивезені і знаходяться у ролі „в'язнів війни".

Для того щоб обговорити ці важливі проблеми, Фонд Сороса організував у Ню Йорку Міжнародний симпозіюм. Він зібрав провідних культурологів, політиків, істориків ЗСА та Европи, які три дні (19—20-го січня) обговорювали проблеми повернення культурних цінностей, втрачених під час війни і в повоєнні роки. Були присутні представники преси, телевізії та радіомовлення багатьох країн, які по живих слідах передавали актуальні репортажі.

Американські дослідники і юристи торкнулися історичних та сучасних проблем про „трофеї війни", ґрунтовно висвітлили питання про переміщення предметів мистецтва під час війни.

Зі спогадами поділилися учасники цих подій, колишні офіцери та спеціялісти ЗСА, які в роки війни брали участь у перевезенні німецьких культурних цінностей і в поверненні їх законним господарям.

Доповідач в Бельгії та Голляндії Джозефіна Лейстра розповіла про колосальні маштаби втрат культурних цінностей в названих країнах, про конфіскації колекцій, про те, що вилучені конфісковані німцями книги звозили біля Франкфурту. Вона сказала, що 184 малюнки колекції Кеніґса досі ще не знайдені, а сама колекція на правах конфіскованої знаходиться у сховищах музеїв Росії.

Про такі самі факти знищень і вилучень пам'яток культури говорила Марі Амон з Парижу. Вона повідомила, що 2,000 родин подали списки про необхідність повернення пограбованих культурних цінностей. В Росії досі перебувають французькі архіви, що були конфісковані у німців у формі репарацій. Як приємний і радісний факт культурного співжиття М. Амон відзначила повернення федеральним канцлером Німеччини Колем французькому музеєві д'Орси ряду творів відомих мистців Ж. Сера, П. Сезанна, П. Ренуара, К. Моне, К. Піссаро, Е. Мане та ін.

Окремі панелі були присвячені Кведлінбурзьким культурним скарбам, що були викуплені, а також пам'яткам золотого скарбу Шлімана з Трої, які у ролі „в'язнів війни" перебувають в Музеї ім. О. Пушкіна у Москві.

Претенсії до російських музеїв виявив також директор Національного музею Будапешту Іштван Фодор, заявивши, що в Інституті ім. Грабара є картини Ель Ґреко, Ґойї, італійських та французьких художників, які були власністю Угорщини.

З претенсіями до Росії виступила також німецька делеґація, зокрема відомий амбасадор граф Лямсдорф, який відзначив, що протягом 1945-46 років до колишнього СССР були вивезені сотні тисяч культурних цінностей. Вони переважно осіли в музеях Росії.

Членам російської делеґації були поставлені питання, чому в Росії досі не відкриті секретні архіви і чому до них не мають доступу дослідники. Не було відповіді на питання про статус творів мистецтва, що зберігаються у сховищах Росії у формі військових репарацій.

У ході роботи симпозіюму вияснилося, що багато культурних цінностей не повертаються на територію їх походження, а міґрують по міжнародних авкціонах і зникають у приватних колекціях. Змістовним у цьому відношенні був виступ професора Московського університету О. Росторгуєва про переміщені культурні цінності у приватних руках. У родинах колишніх вищих військових чинів тодішнього СССР є цілі колекції мистецьких творів західнього походження, заявив він. Ці пам'ятки культури не описуються, вилучені з культурного обігу. Зрідка вони з'являються на антикварному ринку і далі зникають.

Цікаві інформації стосовно секретних мистецьких фондів Росії подали мистецтвознавець К. Акіньша і журналіст Г. Козлов з Москви, які свого часу в американському часописі „Арт-нюс" розповіли світові про приховані в російському музеї ім. О. Пушкіна „Скарби Пріяма", яких, починаючи від 1946 року, невтомно шукали німецькі вчені. Повідомлення російських доповідачів справило враження бомби.

Багато уваги на симпозіюмі було присвячено правовим питанням, нормативним механізмам розшуку і поверненню втрачених культурних надбань. Ці проблеми мають велике значення для України, бо значна частина конфіскованих у Німеччині в 1945-46 рр. культурних цінностей була відправлена до Росії, незважаючи на їх українське походження. Так, у Краснодарському краєзнавчому музеї зафіксована картина „Козак Мамай" з Дніпропетровського історичного музею, що була втрачена в роки війни.

Під час перебування на складах НКВД в м. Челкар (Казахстан) безслідно зникли три скрині з одинадцяти, що були передані на зберігання з Дніпропетровського історичного музею ім. Д. Яворницького. В них знаходилися найцінніші експонати та вироби декоративного мистецтва з дорогоцінн металів.

Наявність деяких експонатів з Дніпропетровська зафіксована в експозиції Актюбинського краєзнавчого музею.

У 1952 році багато культурних цінностей декоративного мистецтва насильницьким шляхом були відправлені зі Львова до Москви.

Цим та іншим питанням була на симпозіюмі присвячена доповідь автора цієї статті, голови Національної комісії з питань повернення в Україну культурних цінностей, на тему „Україна: втрачені культурні цінності і проблеми їх повернення".

У своїй доповіді О. Федорук підкреслив, що Україна, поруч з Польщею, під час війни зазнала найбільших втрат. Українській культурі війна завдала колосальних збитків. Було пограбовано 151 музей, знищено або вивезено на Захід 300 тисяч експонатів. В музеї українського мистецтва в Києві було ліквідовано 90 відсотків його фондів. Музей західнього і східнього мистецтва з Києва втратив 25 тисяч експонатів. Втрати Харківської картинної ґалерії склали 75 тисяч творів. З Одеси було вивезено понад 2 тисячі ікон, а втрати історично-археологічного музею в цьому місті становлять 130 тисяч експонатів.

З Києво-Печерської лаври були вивезені грамоти українських гетьманів, архів київських митрополитів, стародавні рукописи і акти XV-XVIII ст., нумізматичні колекції, ікони, колекції зброї, портретів XVII-XVIII ст.

Перелік втрат культурних цінностей безконечний. Наслідки цих втрат в Україні досі не подолані. Величезні рани на тілі української культури повсякчасно нагадують про тра-

(Закінчення на стор. 3)

Чикаґо допомагає „Просвіті"

Всеукраїнське Товариство „Просвіта", яке очолює народний депутат України Павло Мовчан, уклало договір з державною телерадіокомпанією України про тригодинні тижневі телевізійні передачі, що передаватимуться по всій Україні. Передачі „Просвіти" будуть спрямовані на формування української духовности, національної свідомости, підвищення знань з історії і культури України та демократизації її. В пляні телевізійної студії, яку очолює як генеральний директор Валентин Сперкач, а художнім керівником і режисером є Юрій Ткаченко, надавати матеріяли з історії, музики, пісні, рубрику „Слово рідне" та чому слід говорити мовою свого народу, „ток шови" зі студентами та учнями середніх шкіл, передачі „Хто є хто" в Україні та діяспорі тощо.

В січні ц. р. Чикаго відвідали голова „Просвіти" П. Мовчан та В. Сперкач. Вони мали ряд зустрічів з українською громадою Чикаго та окремими особами, керівниками організацій у справі передач „Просвіти", які в даний час можуть бути найбільш ефективними в Україні в закріпленні державности. Їм було потрібно в найскоршому часі мати необхідне устаткування, щоб у квітні розпочати свої надавання. Щоб придбати потрібне устаткування в Америці, воно коштувало б 25 тисяч долярів.

Провід ОДУМ Чикаго запропонував пожертвувати на придбання устаткування 10 тисяч долярів зі спадщини Миколи Шаблія для ОДУМ, якщо решту суми дадуть інші організації. Товариство для демократизації України Рух в Чикаго дав на ту ціль 5 тисяч долярів, а Світова Кооперативна Рада доповнила потрібну суму, пожертвувавши 15 тисяч. Гості з України купили потрібні речі й з ними відлетіли в Україну.

Око

Міжнародний...

(Закінчення зі стор. 2)

гічні сторінки історії українського народу. Отже, одна з найскладніших — проблема достовірної інформації про долю українських пам'яток культури під час війни.

Міжнародний симпозіюм ще раз привернув увагу світової громадськости до долі культурних цінностей. Не випадково у вересні 1994 року в Чернігові провадилася міжнародна конференція під егідою ЮНЕСКО на тему „Проблеми повернення національних культурних пам'яток, втрачених або вивезених під час Другої світової війни". Президент України Л. Кучма у своїй Заяві до учасників конференції підкреслив, що проблема повернення культурних цінностей є складовою частиною культурної політики, договорів про культурне співробітництво і її слід розглядати в контексті міжнародних стосунків.

Міжнародний симпозіюм у Ню Йорку відіграв велику ролю у справі гуртування народів у питаннях повернення культурних цінностей їх господарям. Він підсумував досвід дії конвенцій, резолюцій, документів ЮНЕСКО і показав, що проблема захисту культурної спадщини є невідкладною потребою цивілізованого людства.

Прикарпатський..

(Закінчення зі стор. 1)

Вайткомб при допомозі проф. Альберта Кіпи зі сусіднього університету в Аллентавні, підписано на закінчення перебування договір між цими двома університетами, який точно визначує перші рамки, вимоги та пляни на найближче майбутнє.

Тут на першому місці стоїть обмін студентами, в першу чергу приїзд до ЗСА на один семестр студентів економічного факультету, розуміється із обов'язковим знанням англійської мови. Ця мова, як дають нам вияснення гості із Івано-Франківська, є обов'язковою майже для всіх студентів Прикарпатського університету, де відбувається завжди іспит із однієї з чужих мов, а при сьогоднішніх обставинах 80 відсотків студентів вивчають англійську мову, як обов'язкову. Але обмін студентами буде, розуміється, з обох сторін, як це і вимагає слово „обмін", а для студентів із ЗСА, що приїдуть навчатися у Прикарпатський університет, будуть виклади англійською мовою.

— З яких ділянок будуть вибирати студентів із ЗСА для науки в Івано-Франківську? — питаємо.

— Таких, які студіюють міжнародні відносини, економістів, славістів і україністів.

— Коли плянується перша виміна студентами?

— Це буде, — пояснюють гості, — в червні цього року, коли до Івано-Франківська вибереться під проводом проф. П. Дуди перша група, що три тижні вивчатиме українську мову. Переважно на цю поїздку зголошуються студенти україніці. Першого вересня приїдуть до Куцтавну три студенти на цілий семестр, значить, на чотири місяці, щоб тут вивчати вибрані предмети. Плянується щоб це були, як можливо, економісти, студенти математики або психологи.

— Якими коштами плянується приїзд студентів з України?

— Їхнє перебування буде частково оплачувати українська громада, а частково Куцтавн університет.

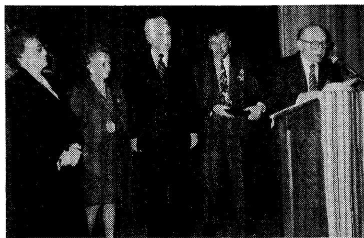
Але, як розповідають гості, плянується також виміна професорами-викладачами з молодших кадрів, значить аспірантами і докторами. Запляновано і наукова конференція на тему методики вивчення іноземних мов. Для нас надзвичайно цікаво знати, як це сталося, що саме прийшло до цієї обмінної програми і та її завершення.

Виявляється, що влітi минулого року Івано-Франківськ відвідали проф. П. Дуда і Р. Вайткомб, відкрили спільні зацікавлення і обговорили можливість нової обмінної програми. Але тут треба зрадити, що почин дала проф. П. Дуда, яка вперше була в Івано-Франківську із танцювальним ансамблем „Казка" з Аллентавну і тоді у неї зродилася ідея такої обмінної програми, якою зуміла захопити директора міжнародних студій та цілий професорський склад університету Куцтавн. Допомог своїми зв'язками також проф. А. Кіпа, який надзвичайно вміло уложив програму відвідин представників Прикарпатського Університету в ЗСА, зустрічей з українською громадою, а навіть подбав про відвідання „Свободи".

А тепер розпочнеться справжнє діло і напевне буде цікавий досвід перших виміни студентами як з України тут, так і зі ЗСА в Україні.

Проф. П. Дуда на кінець зустрічі завважує, що радо буде давати студентам інформації про виміну програму і вони всі можуть звертатися до неї телефонічно або листовно. Тому подаємо її адресу: Paula A. Duda, PhD, Political Science, 200 Graduate Center, Kutztown, Pa 19530. Tel. Office:(610) 683-4452.

Українське Чикаґо відзначило Січневі роковини

Відзначені активісти (зліва): І. Камінська, З. Бігун, М. Сорока та особи, що вручили їм нагороди — інж. О. Бараник і інж. Л. Голяш.

В дні 22-го січня ц.р., що припав щасливо на неділю, українська громада чикагської метрополії відзначила світлі роковини української державности і соборности 1918 і 1919 року. Саме відзначення відбулося в авдиторії школи св. Миколая та було попереджене Святими Літургіями в українських церквах в наміренні українського народу.

Свято звеличив своєю присутністю Владика Михаїл Вівчар, амбасадор України до ЗСА д-р Юрій Щербак, генеральний консул України в Чикаго Анатолій Олійник та головний промовець святочного відзначення президент УККА д-р Аскольд Лозинський. Імпрезу відкрив коротким словом інж. Орест Бараник, голова Іллинойського Відділу УККА, і передав дальше ведення в досвідчені руки інж. Лева Боднара.

Владика Вівчар розпочав відзначення колядкою „Бог предвічний" і поблагословив перекуску, що її приготовили членкині з ОЖ ОЧСУ під проводом голови Олі Федак. Офіційну частину розпочав д-р А. Лозинський, що щойно повернувся з чергової поїздки в Україну. Своєю ерудицією, знанням справи і дуже дбайливою українською мовою він негайно полонив увагу слухачів. Доповідач провів аналогії і розбіжності між роками 1918 і 1919 та 1990 і 1991. Тоді забрало Центральній Раді аж чотири універсали до остаточного проголошення незалежности, а тепер від декларації в липні 1990 року Верховній Раді, ще „совєтського роду", забрало до 24-го серпня 1991 року до проголошення незалежности, затвердженої 90% народного плебісциту. Тоді і тепер Україну „в огні приспану і окрадену" збудили після предовгого переслідування і знущань. Тоді соціялістичні батьки народу запевняли, що нам не треба армії, бо російські соціялісти не підуть на українських соціялістів і прийшли Крути. Тоді і тепер існують прозорі кордони. Тоді західний світ казав, щоб Україну, на 80% неграмотну, треба віддати під польську адміністрацію, бо вона і так є видумкою австріяків і німців. А коли хоробре українське вояцтво тисячами гинуло від тифу, Міжнародний Червоний Хрест допомагав лише чорносотенним денікінським імперіялістам. Подібні паралелі наводив доповідач до сучасних часів.

З черги виступив амбасадор д-р Ю. Щербак. Він, як вже увійшло в традицію, висловив признання і подяку американським українцям за допомогу Україні, коли вона так дуже тої допомоги потребує і то в різних формах. Він доволі об'єктивно насвітлив події в Україні — великі труднощі та відносно малі успіхи, але в загальному з його слів відчувалося щирість і оптимізм та однозгідність з політикою Президента Кучми.

В короткій мистецькій програмі виступив соліст Кислий, що з чуттям відспівав низку пісень на упівські мотиви.

В дальшому ході програми д-р А. Лозинський, користаючи з нагоди, що Іллинойський Відділ УККА відзначував 20-ліття свого існування в сьогоднішній формі, відзначив грамотою признання і подяки колишніх голів Відділу, а саме д-р Юліяна Куляса за роки 1975 і 76, д-ра Мирослава Харкевича за роки від 1979 до 1991, а одноголосно мовчанкою вшановано пам'ять другого голови св. п. Михайла Панасюка та усіх членів управ, як також членів і приятелів УККА.

На закінчення свята, згідно з довголітньою традицією, голова Відділу інж. О. Бараник, в асисті ведучого програмою інж. Л. Боднара, вручили грамоти признання заслуженим громадським працівникам чикагської метрополії. До них належали Ірена Камінська, учасниця упівських боїв на Закерзонні, довголітній в'язень Польщі, а тепер громадська активістка і дописувач до преси про діяльність українського Чикаго. Далі була Зена Бігун, завзятий організатор многогранної допомоги українським політичним в'язням, невсипуща секретарка та „пейсcеттер" багатьох організацій і комітетів. Також був відзначений Михайло Сорока, що репрезентував містечко Палатайн. Він колишній український вояк Першої Дивізії УНАрмії, від зарання своїх літ член ОУН, колись відданий діяч УНСоюзу, довголітній член управи Іллинойського Відділу УККА.

Відспіванням національного гимну закінчено це свято.

Д-р Мирослав Харкевич

ПОДЯКА

З волі Всевишнього дня 10-го серпня 1994 року, відійшов у вічність наш найдорожчий СИН, МУЖ І ТАТО

СВ. П.

АДРІЯН ВОЛОДИМИР ГРОМЯК

Висловлюємо глибоку вдячність всім нашим приятелям, знайомим і родині, які співчували з нами в нашому горю. Пожертви зложені в пам'ять покійного Адріяна розподілено на такі цілі:

	дол.
Канадський Фонд Діти Чорнобиля-проєкт Ясень	1,000
Бібліотека Посольства України в Каїрі, Єгипті	700
Церква св. Теклі в Бродах, Україна	500
Служби Божі за душу Покійного	300
Український Золотий Хрест — Табори Молоді в Україні	250
Школа св. о. Миколая в Чикаґо	150
Енциклопедія Діяспори	100
Беатифікація Митрополита Андрея Шептицького	50

Щиро дякуємо всім за пожертви в пам'ять Адріяна. Ви частинно улекшили нам невимовний біль вашою щирістю, молитвами та ласкавою пам'яттю про покійного. Нехай Господь винагородить вас за все сторицею.

РОДИНА

В глибокому смутку повідомляємо, що в суботу 4-го березня відійшов у засвіти наш дорогий родич

СВ. П.
ред.

ІВАН КЕДРИН-РУДНИЦЬКИЙ

народжений 22-го квітня 1896 року

ПАНАХИДА в п'ятницю 10-го березня 1995 року о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Бромірського в Джерзі Сиτі, Н. Дж. при 221 Воррен вул.

ПОХОРОННІ відправи в суботу 11-го березня о год. 9:30 ранку в українській католицькій церкві св. Юра в Ню Йорку, а відтак на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Горем прибиті:

братові	— МАРІЯ СОКІЛ-РУДНИЦЬКА зі синами РОМАНОМ І ДОРІЯНОМ в ЗСА
	— ЛЮДМИЛА РУДНИЦЬКА в Україні
племінники	— МАРТА ПЕРЛОВИЧ-СМИТ
	— ПЕТРО ЛИСЯК-РУДНИЦЬКИЙ
	— ЄЛИСАВЕТА ЛИСЯК-РОСЛОСНИК
родичка	— д-р ЛЕСЯ ЧЕРНЕНКО-ЛИСЯК

В глибокому смутку повідомляємо, що 7-го березня 1995 р., на 68-му році життя відійшов у вічність у Львові, колишній голова Спілки Письменників Львова, поет, публіцист і громадський діяч

бл. п.

РОСТИСЛАВ БРАТУНЬ

народжений 7 січня 1927 р. в м. Любомлі на Волині. Покійний був редактором літературно-мистецького журналу „Жовтень", депутатом до парляменту за часів перебудови та головним промовцем на похороні-маніфестації композитора В. Івасюка.

Дружині НЕЛІ та всій родині складаємо щирі співчуття.

Вічна Йому Пам'ять!

Володимир та Ірма Пилишенко
Орися Пилишенко і муж Андрій Веббер
Катя Пилишенко

Ділимося сумною вісткою, що 26-го лютого 1995 р. відійшов у вічність в Каміллус, Н.Й.

бл.п.

ТАДЕЙ ОРИШКЕВИЧ

нар. 19-го листопада 1924 р. в Олеську, Західна Україна.

Похорон відбувся 1-го березня в Warners, N.Y.

Залишені в смутку:

дружина	— ЗОЯ
брати	— о. ОЛЕКСАНДЕР в Україні
	— ОСИП з родиною
	— РОМАН з родиною
сестра	— СУЗАННА ТЕЛІШЕВСЬКА з родиною
швагрова	— ЯРОСЛАВА з родиною
шваґер	— ВАСИЛЬ МАЛИНОВСЬКИЙ з родиною
кузен	— о. ОСТАП в Філядельфії

ближча і дальша родина в ЗСА та Україні.

Вічна Йому Пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 4-го березня 1995 р. відійшов у вічність видатний політичний, громадський і культурний діяч, журналіст, редактор, ПОЧЕСНИЙ ДОКТОР Українського Вільного Університету

бл. п.

ІВАН КЕДРИН-РУДНИЦЬКИЙ

Разом з усією українською суспільністю висловлюємо щирий жаль з приводу відходу у вічність учасника і свідка великих історичних подій українського народу нашого століття.

СЕНАТ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ в Мюнхені

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ в Ню Йорку повідомляє з великим жалем своїх членів та українське громадянство в діяспорі й Україні, що в суботу, 4-го березня 1995 р. відійшов у вічність на 98 році життя

СВ. П.

ІВАН КЕДРИН-РУДНИЦЬКИЙ

активний член УІА, видатний журналіст, історик і політичний діяч.

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю 10-го березня 1995 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Бромірскі, Воррен стріт в Джерзі Сиτі.

ПОХОРОННІ відправи в суботу 11-го березня в церкві св. Юра в Ню Йорку о год. 9:30 ранку, а відтак на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж. Хай буде вічною пам'ять про Івана Кедрина-Рудницького видатного сина українського народу.

ДИРЕКЦІЯ УІА

Збори Кредитівки „Основа” в Пармі

31-ші Загальні збори Кредитової Кооперативи „Основа” в Пармі відбулися 26-го лютого в залі православної парафії св. Володимира з участю 42 членів і під проводом голови Івана Норки.

Протопресвітер і декан о. Степан Ганкевич проказав молитву, секретар Василь Пономаренко відчитав протокол з попередніх зборів, а управитель і касир Федір Кошкалда, Іван Норка, Олег Палащенко й Іван Михайлюк звітували від Управи, Кредитової й Контрольної комісій про діяльність у звітовому 1994 році.

30-ий рік існування „Основи” пройшов успішно і завдяки ощадній господарці Управи придбав надвишку 26,666.43 дол. Власні фонди зросли до 302,500 дол., а всі оборотові до 2,317 міл. дол. 390 членів вклали на паї 2.014 міл. дол., з яких уділено 67 позик на суму 829,000 дол.

Розквіт кредитової кооперації у ЗСА здержаний урядовими заборонами уділяти позики на нерухомості; в минулому році лиш 35 відсотків фондів можна було позичити членам на купно домів, і тому 63.5 відсотків майна мусіло бути льоковане на менш доходових контах в інших установах.

В 1995 році „Основу” вестимуть одноголосно обрані члени: Михайло Полійчук — голова, І. Норка — заступник голови, касир і управитель Мирослав Лендел, прибулий з Ужгороду, В. Пономаренко і д-р Володимир Баслядинський — секретарі, Ніна Ярема — касир і Анатоль Рожнятовський — референт позик.

У кредитовій комісії діятимуть: Олег Палащенко, Михайло Філяк і Марія Кошкалда, а в Контрольній — Іван Михайлюк, Михайло Лаврів й Іван Зінченко.

На відбутих опісля зборах спонзора кредівки — Українського Культурно-Громадського Осередку переобрано його Управу у складі М. Полійчук, В. Пономаренко й Іван Самоха. Присутній Іван Дем'янюк сердечно дякував членам за уділювану йому допомогу.

На цих Зборах закінчили працю для УКГО і „Основи” два з їх основників у 1963 і 1964 роках: Микола Петрівський з Перемиської землі та Федір Кошкалда з Полтавщини, який, між іншим, 25 років був касирем в обох і управителем кредитівки. Обох їх, відданих працівників цих установ, члени щиро прощали гостинно після зборів. Вони дбали про установи і не опустили їх у тяжких 1970-их роках.

Степан Кікта

Н. Матвієнко знову відвідала Парму

Отже, після понад трьох років, українська громада Парми та її околиць знову мала приємність гостити в себе нашу знамениту співачку з України, або як її тепер засалужено називають „українського соловейка“ — Ніну Матвієнко.

З ініціятиви українського радіомовлення „Світлиця“ зустріч відбулася 24-го лютого в залі Свято-Покровської української церкви у Пармі. Та перед тим, як поінформувати про цю зустріч — дещо з біографії співачки.

Ніна Матвієнко — тепер добре відома 47-річна народна артистка України, походить з поліської частини Житомирщини. Вона закінчила вокальну студію при хорі ім. Г. Верьовки в Києві і від 1968 року є солісткою того ж хору. Щоб удосконалити знання української мови в усіх її відтінках, в 1969 році вона поступила до Київського Державного Університету на відділ української філології, який закінчила в 1975 році.

В 1979 році Ніна Матвієнко стала лавреатом світового радіоконкурсу фольклорних записів у Празі. Вона також є лавреатом державної премії ім. Т. Шевченка. Проживає в самому центрі Києва — на Хрещатику, має трьох дітей — в тому числі 15-ти річну донечку Тоню, яка також має талант до співу (інколи на концертах співає разом із мамою). Чоловік Ніни — маляр Петро Гончар, син відомого скульптора Івана Гончара, збирача національних скарбів народу, тепер є директором музею свого батька в Києві.

Перед своїм виступом у Пармі, на сцені з телевізійного екрану глядачі мали змогу заслухати багато українських народних пісень у виконанні українських селянок, переважно старшого віку. Потім, як доповнення або продовження того, що слухачі прослухали з телевізійної передачі, виступила Ніна Матвієнко.

Як вже доречно зазначила ред. Ольга Кузьмович в „Свободі“ (з 24-го січня ц.р.), „в останньому часі Н. Матвієнко дає концерти різних старих народних та обрядових пісень, оповідаючи при тому про своє життя. Це і дало притоку до її участи у дійстві „Водоспад“, в якому показано первинні елементи календарно-обрядових пісень із текстом, що його всі учасниці п'єси писали разом на пробах в Києві... Як каже Н. Матвієнко, українська народна пісня є виявом жіночости і матріярхату, і тому такий вислід їхньої праці“.

Слухаючи Ніну, слухач одночасно відчуває багатостраждальну історію українського народу — його радість, смуток, стогін і ридання... Щоб для слухача було більш зрозумілим, про що співається, наша співачка майже перед кожною піснею подає свій короткий коментар чи пояснення, звідки та пісня походить, що спонукало людей її створити і т.д. Майже всі її пісні — народні у справжньому розумінні цього слова, тобто пісні, створені нашими людьми в певних місцях свого проживання та в періоди нашої історії. Для прикладу згадаємо такі, як „Ой, виорю нивки“ — пісня, записана в с. Литвяки Полтавської области, „Ой, сама я сама“ — у с. Гнидин Київської области, “Ой, під лісом Самбуром“ — в Тернопільській області, „І сьогодня в куми“ — пісня, записана в недалекому від місця народження Ніни с. Бараші Житомирської области, та багато інших.

Але цінність співу Ніни Матвієнко не тільки в його милозвучній естетиці та в тому, що ця естетика так ніжно і досконало відбиває „душу“ і „тіло“ української людини та її рідної землі, але також в тому, що він б'є на сполох сплячих, байдужих та зневірених у своїй долі українців. Спів Ніни Матвієнко одночасно лунає голосом пробудження та навернення до своєї історичної правди, вселяючи одночасно страх в серця зрусифікованих яничарів. В глибиннонародному сопрано нашої співачки закладена магія голосу Берегинь та Ярославен, що сіє віру в сучасне і майбутнє. Все це пристрастно благає нас опам'ятатися, бо інакше згинемо, пропадемо як нація, підемо в забуття... І тому співи Ніни Матвієнко мали і мають також неабияке значення для пробудження національної свідомости нашого народу. Ворог це знав, і тому, як свого часу подав у статті „Голос із глибини віків“ М. Кагарлицький, її в роки перед проголошенням української незалежности було звинувачено в націоналізмі і заборонено робити записи народних пісень та виїжджати за межі совєтської тюрми народів.

Високу оцінку співочим здібностям Ніни Матвієнко дають не тільки українські слухачі, але також і чужинецькі. Пишучи свої враження про виступ шістьох жінок (в тому числі двох актрис із ЗСА — мулятки Керен-Анджелі Бишоп та вірменки Сецилії Арани) в дуже цікавому задумі під назвою „Водоспад“, прем'єра якого відбулася 27-го січня в театрі „Ля Мама“ в Ню Йорку, рецензент Д.Р. Бракнер в газеті „Ню Йорк Таймс“ пише: „Всі шість жінок в цій групі співали, і співали добре. Але одна членкиня групи — Ніна Матвієнко, може викликати своїм співом таке високе збудження в слухача, якого можна сподіватися тільки від співачок, які володіють найвищим оперним сопрано“.

Також довідуємося, що гастролюючи впродовж багатьох років не тільки в Україні, але також в інших країнах світу, Ніна Матвієнко вирішила поділитися своїми враженнями також з іншими людьми. Для цього вона вже написала книжку своїх спогадів приблизно на 250 сторінок. „Та біда в тому, — вона сказала, — для такого видання я потребую 1,500 дол. Покищо я маю лише 800 дол.“

Нарешті при цій нагоді треба згадати ще одну особу, яка багато зробила для того, щоб на цей раз відбулася зустріч в Пармі Ніни Матвієнко з нашою громадою. Це — Катерина Немира з радіо „Світлиця“. Вона не тільки представила співачку перед дібраними слухачами, але в короткій і дуже добрій промові також оповіла про її творчу діяльність та заслуги для української спільноти.

Юліян Мовчан

Жалібна академія в Монтреалі

Згідно з постановою Синоду Українських Єпископів весною 1994 року у Львові про відзначення світлих річниць наших духовних велетнів, а це 50-ліття смерти Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького і 10-ліття смерти св. п. Патріярха Йосифа Сліпого, Управа Ради Українських Громадських Організацій за Патріярхат Української Католицької Церкви в Монтреалі влаштувала в неділю, 11-го грудня, о год. 4-ій по полудні в залі Церкви Успіння Божої Матері на Роземонті святкову академію в пошану цих наших церковно-громадських велетнів духа. Того дня в ранішніх годинах у церквах монтреальського деканату були відправлені Панахиди-молитви з відповідним словом за спокій душ наших духовних архипастирів. Помимо снігової та кількох імпрез, що відбувалися в ту неділю у Монтреалі, багато наших громадян прийшли на ті святкування, щоб величаво вшанувати наших церковних праведників.

Канадський славець на фортепіяні відіграла Рома Купчинська.

Академію відкрив голова Ради Методій Кінах. У своєму слові він наголосив, що наші духовні архипастирі з великою посвятою у невідрадних умовах провадили свою Церкву і вірних. Наша Церква протягом довгих років перейшла велике випробування і відродження. Обох наших архипастирів царська і большевицька Москва ув'язнювала, але чудо Боже сильніше за всякі терори. Вони обидва при Божій помочі витримали московсько-большевицькі переслідування. Вони не заломилися. Вони витримали у своїй вірі за це, що вони за свого життя зробили для своєї Церкви і народу, ми вже сьогодні повинні їх зарахувати до лику святих. Церковний хор під керівництвом Марійки Чолій відспівав: „Отче наш“, — муз. О. Кошиця, „Блажен муж“, муз. М. Чолій, „Не плач, Рахиле“ муз. Купчинського, сольо Володимир Мота, і „Слава во вишніх Богу“. Після тих хорових точок доповідь виголосив о. д-р Андрій Чировський з Оттави. У своїй доповіді він насвітлив постать Слуги Божого Андрея як великого Божого угодника. Не зважаючи на те, що тяжка недуга прикріпила його на довгі роки до крісла, він з надзвичайною мужністю і терпеливістю виконував свої нелегкі митрополичі обов'язки. Ще до своєї недуги він, ставши Митрополитом, об'їхав з візитацією свої церковні парафії не тільки в Україні, а також в заморських країнах. Всюди, де тільки були наші поселення, він їх відвідував, відправляв Архиєрейські Богослуження і батьківським словом потішав своїх вірних, що не тратили надії на краще майбутнє. Він переродив нашу Церкву. Заложив Духовну Семінарію у Львові, побудував шпиталь та був великим меценатом добродійних установ. Щоб це все виконати, то ще за його трудолюбивого життя допомагали йому небесні сили, наприклад, вибір його наслідника о. д-ра Йосифа Слпого. Не могло бути кращого вибору. Владика Сліпий, як його попередник, був заарештований большевицькою Москвою, але духом не заломився. Він мав пропоновані різні привабливі обіцянки, він на них не злакомився. Вийшовши чудом на волю, опинився у вільному світі з підірваним здоров'ям, не спочив ні на одну хвилину у своїй тяжкій праці. Він у Римі відкупив Церкву свв. Сергія і Вакха разом з домом, який назвав „Патріяршим двором“. Побудував церкву св. Софії разом з Університетом св. Климента Папи та об'їхав по цілому світі свої парафії і поселення. Відправляв Архиєрейські Богослуження, а у своїх проповідях загрівав вірних теплим батьківським словом. Він почав скликувати собори наших владик.

Після доповіді Євгенія Вітт на віольончелі і Рома Купчинська, супровід на фортепіяні, відіграли два музичні твори: „Пробудження“ Г. Форе і „Аріозо“ Й. Баха. Богданна Гаврилюк продеклямувала поему „Кардиналові“ В. Гаврилюка. „Ой зійшла зоря“, муз. М. Леонтовича, солісти Рома Куліш і Володимир Мота, „Через поле широке“, муз. Д. Котка, сольо Рома Куліш, „Нехай сповняться уста наші“, муз. Д. Січинського і „Боже великий єдиний“ муз. М. Лисенка, виконав хор церкви УБМ на Роземонті під керівництвом М. Чолій.

Святкову академію закрив М. Кінах.

На закінчення програми вже згаданий церковний хор і присутні разом відспівали український славень.

К. Н.

Молодь ОДУМ з Чикаґо допомагає Україні

Цiллю молодечих організацій є не лише вести виховну працю, але й допомагати українському народові стати на власні ноги.

Філія ОДУМ в Чикаґо, яка цього року відзначатиме 45-річчя своїї діяльности, на заклик українського консуляту в Чикаґо допомогти придбати власний будинок в „давнтавн”, зібрала 2,000 дол.

А коли міністерство закордонних справ України, на прохання державного театру юного глядача, звернулося через консулят України в Чикаґо допомогти їм подарунками в проведенні традиційних Різдвяних свят для дітей-сиріт, ОДУМ в Чикаґо виділив на ту ціль 1,000 дол, а ту суму доповнили інші організації та особи й куплені подарунки були перевезені українською авіялінією до Києва і вручені дітям.

Тепер в Україні потребують допомоги не лише сироти-діти, але й пенсіонери та школи, що перейшли на українську мову. Вони відчувають брак підручників, зошитів, олівців та іншого шкільного приладдя. Багато тих речей вислано з Чикаґо заходом Товариства Української мови, яке очолює Віра Боднарук. Щоб допомогти сиротам та пенсіонерам члени, ОДУМ Чикаґо колядували на Різдвяні українські свята на ту ціль в родинах членів ОДУМ, Товариства Прихильників ОДУМ та симпатиків. Рівнож вони звернулися до української громади, чиї сини, дочки чи й вони самі виросли з одежі, яка ще в доброму стані, щоб ту одіж чи взуття принесли до ОДУМ. В січні проведено збірку взуття, одежі та харчів й десять великих пакунків, по 50 фунтів, вислано в Україну.

ОДУМ Америки й Канади також дбає про ліки для України. На ту ціль філія виділила зі своєї каси 500 дол. Філія ОДУМ впродовж свого існування мала багато різних мистецьких одиниць, як струнна оркестра, ансамбль бандуристів, струнний ансамбль, який заснований 1962 року й існує ще й досі, та інші одиниці. Деякий час капелею бандуристів ОДУМ керував Григорій Китастий.

Одним з організаторів філії ОДУМ, а згодом керівником мистецьких одиниць був Анатолій Луппо. Від 1962 року до 1971 року він керував струнним ансамблем, з 1966 року перебрав керівництво струнною оркестрою ОДУМ, а коли в листопаді 1967 року Григорій Китастий повернувся до капелі бандуристів в Дітройті, ансамбль бандуристів ОДУМ перебрав А. Луппо і керував ним понад десять років. В кінці лютого ц. р. А. Луппо помер на 69-му році життя. Численна українська та одумівська громада відпровадила його на вічний спочинок на Елмвуд кладовище 25-го лютого. Кілька років тому відійшов в інший світ великий прихильник ОДУМ, керівник мистецьких одиниць Чикаґо — співочих груп дівчат, струнної оркестри, маршої оркестри та інших одиниць Анатолій Степовий, який вибравшися з Чикаґо, жив у штаті Аркансо.

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УНСоюзу

Пригадуємо, що вкладки за забезпеченеві грамоти є платні на 1-ий день місяця, а не при кінці.

Просимо своєю точною вплатою допомогти секретареві вашого Відділу на час розчислитися за збірку вкладок до Головної Канцелярії.

Головна Канцелярія УНСоюзу

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 19-го БЕРЕЗНЯ, 1995 р.
Ню Гейвен, Конн. Річні загальні збори 414-го Відд. ім. Президента Волошина, відбудуться о год. 3:30 по пол. (після Вечірні) в залі укр. кат. церкви, при 569 Джордж вул. Проситься членів взяти участь у зборах. — І. Телюк, секр.

П'ЯТНИЦЯ, 17-го БЕРЕЗНЯ, 1995 р.
Пассейк, Н.ДЖ. Місячні збори 42-го Відд. Т-ва ім. Т. Шевченка відбудуться о год. 7-ій вечора в УНДомі при 237 Hope Ave. Просимо взяти чисельну участь. Приєднуйте нових членів до УНСоюзу! — В. Марущак, рекорд. секр.

НЕДІЛЯ, 11-го БЕРЕЗНЯ, 1995 р.
Ню Бранзвик, Н. ДЖ. Повідомляємо, що Звичайні загальні збори 353-го Відд. Т-ва Запорізька Січ відбудуться о год. 1-ій по пол. у церковній канцелярії при 86 Лівінґстон Авеню. На порядку нарад: звіти уступаючої управи й Контрольної Комісії та вибір нової на наступних рік. — Управа Відділу.